

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čelovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Državotvornost katolicizma.

Liberalci so večaki v kovanju fraz (besed), ki so jim v prid. Taka njihova fraza je svoboda, za katero se baje borijo. V resnici pa ne priznajo svobode nikomur drugemu, ko samo sebi. Druge pritiskajo in tlačijo, za sebe pa zahtevajo svobodo besedičenja, laganja, hujskanja in bogatenja na tuje stroške. Dičijo se tudi s frazo nacionalnosti (narodoljublja): samo eni so nacionalni ljudje, drugo pa, zlasti kar se drži verskih načel, je baje brez vsakega narodnostnega čuta. Tretja fraza, s katero mislijo največ zaslužiti za svoje žepe, je državotvornost. Samo svobodomiselni in naprednjaški ljudje so nacionalni in državotvorni in zato morajo biti stalno na vladi, veri zvesti elementi pa so baje do države ne v prijateljskotvornem, marveč v protivniškem odnosu. Taki elementi so dobri za to, da plačujejo davke in molčijo, v vladi pa bi ne smeli biti nikdar.

Dobro poznamo te lažnjive fraze slovenskega gosposkega in kmetijskega liberalizma. V glasilih tega liberalizma, tedenskih in dnevnih, jih moremo čitati v vsaki številki. O priliki proračunske debate so nekateri petomajski poslanci v narodni skupščini gonili to politično-frazarsko lajno, s čimer so mogli doseči samo pomilovanje pri naših bratih na jugu. Ako si naši laži-svobodomislci lastijo patent nacionalnosti in državotvornosti, je to potvorjen patent. Prava in v resnici požrtvovalna je samo tista nacionalnost, ki izhaja iz posvečenega vira krščanske ljubezni. In resnična državotvornost je samo tamkaj doma, kjer se izvršujejo krščanski moralni zakoni ter se izpolnjuje Zveličarjevo naročilo: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.« Ker pa lažisvobodomiselstvo noče dati Bogu, kar je božjega, bo državi in cesarju dalo samo to, kar dopušča njegova sebičnost. Kdor vedno krošnjari z državotvornostjo ter narodnim in državnim edinstvom, ne služi državi, marveč sebi in svoji koristi.

V zadovoljstvo nam je priznanje predsednika čehoslovaške republike dr. Beneša o državotvornosti katolicizma. Oglasilo se je namreč v letošnjem letu pri g. predsedniku odposlanstvo čehoslovaških Orlov in katoliških dijakov ter mu izročilo posebno adresu. Kot odgovor je dr. Beneš med drugim izjavil: »Katolicizem je med nami prebil mnoge preizkušnje. Po vojni je doživel razvoj, ki mu je v korist. Opirajoč se na lasten narod in demokratski razvoj je postal vsled razbořitosti svojih voditeljev narodni pokret. Kot tak je poleg drugih činiteljev ena izmed najmočnejših zaslomb naše demo-

kracije. Izkušnja iz drugih držav učijo, da verski pokreti (tudi katoliški) uspevajo tam, kjer velja načelo sporazuma, razprave, izravnave. Kjer pa vlada samo sila in diktatura, tam je tudi katolicizmu težko. Načelo moje politike kot ministra in sedaj kot predsednika republike je mir, red, strpljivost, ne kulturna borba, marveč respektiranje vsake verigospovedi.« Dr. Beneš je pohvalil težnje in napore katoliške mladine za ostvarjenje čim ve-

čje socialne pravice. »O tem je vedno treba razmišljati in z dobro voljo«, tako je rekel g. predsednik, »se bomo sigurno zedinili v izbiri praktičnih sredstev, s katerimi bomo to dosegli. To je edina pravilna pot zoper vse socialne skrajnosti, zoper revolucijo in boljšeizem.« Naposled se je g. predsednik zahvalil odposlanstvu katoliške mladine posebno še za to, ker vsi deli in vse struje katoliške mladine čvrsto sodelujejo pri razvoju in ojačevanju obrambne sile čehoslovaškega naroda.

V NAŠI DRŽAVI.

ITALIJANSKI ZUNANJI MINISTER
PRVIČ V BELGRADU.

Dalje časa je že oznanjalo evropsko časopisje popolno gospodarsko-politično zblizanje med Jugoslavijo in Italijo, ki je postalo pod Stojadinovič-Koroščevo vlado kri in meso. Italijanski zunanji minister in Mussolinijev zet grof Ciano se je pripeljal 25. marca v Belgrad.

Zastopnik Italije grof Ciano je na poti v Belgrad dospel 24. marca v Rakek, kjer ga je pozdravil v imenu prebivalstva naše dravske banovine ban dr. M. Natlačen s spremstvom. Grof Ciano se je zahvalil za pozdrav, je stopil iz vlaka in se je razgovarjal s časnikarji, katere je pri odhodu vlaka povabil v svoj voz.

Na kolodvoru v Belgradu je pričakal italijanskega zunanjega ministra ob pol desetih predpoldne 25. III. predsednik naše vlade dr. Stojadinovič z ostalimi ministri, s častno četo, godbo, zastavo in z italijanskim ter avstrijskim poslanikom.

Grof Galeazzo Ciano, italijanski zunanji minister.

Uradna in zasebna poslopja v prestolici so bila okrašena z zastavami obeh kraljevin. Od kolodvora, kjer je visokega gosta navdušeno pozdravljala tisočera ljudska množica, se je odpeljal grof Ciano v hotel »Srpski kralj«. Po kratkem zajutreku se je podal italijanski zunanji minister na dvor, kjer se je prijavil v avdienco. Ob 10. uri ga je sprejel v prostorih zunanjega ministrstva naš šef vlade. Oba državnika sta razpravljala o vseh važnih vprašanjih, ki se tičejo ureditve gospodarsko političnih razmer med obema državama.

Opoldne 25. marca je bil italijanski zunanji minister sprejet od kneza namestnika Pavla in povabljen z našim ministrskim predsednikom in z nekaterimi člani vlade h kosilu. Knez Pavle je odlikoval grofa Ciano z Belim orlom I. stopnje.

Popoldne 25. III. sta oba državnika v zunanjem ministrstvu nadaljevala konferenco, ki je trajala od 5. do 7. ure zvečer. Po posvetovanjih sta sprejela državnika domače in tuje časnikarje, katerim sta prečitata vsak svojo izjavo.

Grof Ciano je naglasil, da sporazum, katerega sta podpisala 25. marca t. l. on in dr. Stojadinovič, odstranjuje med obema državama nezaupanje in ustvarja trajno prijateljstvo, od katerega bo imelo najpovoljnejše posledice obmejno prebivalstvo obeh držav.

Po prečitani izjavi je potegnil italijanski zunanji minister Mussolinijevo brzojavko, v kateri ga obvešča šef italijanske vlade, da so izpušeni iz internacije vsi Slovenci.

Ministrski predsednik dr. Stojadinovič je podčrtal v svoji izjavi, da prične s sporazumom med obema državama nova in boljša bodočnost v naši zgodovini, v kateri se bodo mogla ugodno rešiti manjšinska vprašanja.

Novi sporazum ureja gospodarske odnose, ki predvidevajo poglobitev in razširitev že obstoječih trgovinskih zvez, ki bodo dosežene s povečanjem izvoza. Nad izvedbo gospodarskega programa med obema državama bo čuval stalni gospodarski odbor.

Poleg gospodarskega sporazuma sta še tudi podpisala oba državnika politično pogodbo na pet let. Obe državi sta zavezani, da spoštujeta svoje meje na kopnem ter na morju.

V primeru mednarodnih zapletljajev se obvezujeta Jugoslavija in Italija, da se bosta dogovorili o ukrepih v obrambo njunih koristi.

V medsebojnih odnosih bosta obe državi reševali vse nesporazume z mirnimi sredstvi.

Sporazum postane pravomočen po izmenjavi tozadevnih listin, ki bo izvršena v Beogradu.

V petek 26. marca so se nadaljevali razgovori med obema zunanjima ministroma in so bili tudi zaključeni.

Italijanski zunanji minister je izročil dr. Stojadinoviću visoko italijansko odlikovanje reda San Maurizio in Lazzaro prve stopnje.

Či gost je položil venec na grob neznanega vojaka in je počastil grobnico kralja Aleksandra v Oplenju.

V soboto se je vrnil italijanski zunanji minister v Rim s štirimotornim letalom.

Knez namestnik Pavle in kralj Italije sta ob priliki podpisa prijateljske pogodbe v Beogradu izmenjala brzojavki in istotako tudi Stojadinović in Mussolini. Brzojavke izražajo veselje nad sporazumom z željo na uspeh za bodočnost.

Obisk grofa Ciana v Beogradu je rodil po vsej Evropi močan odmev. Pozdravile so ta korak Italije vse države in najbolj pa Balkanska in Mala zveza.

Za Beograd je posebna čast, da ga je posetil italijanski zunanji minister. Je bil to prvi slučaj, da je obiskal jugoslovansko prestolico italijanski zunanji minister. Pri vseh dosedanjih pogajanjih je bil običaj, da so se peljali jugoslovanski zastopniki v Rim. Rajni Nikola Pašić je bil zadnji jugoslovanski državnik, ki se je mudil v Rimu leta 1924.

Visoki obiski v Beogradu v mesecu aprilu. Dne 2. aprila se pripeljeta v Beograd čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta in romunski zunanji minister Antonescu na konferenco Male zveze. Dva dni pozneje, to je 4. aprila, obišče Beograd predsednik Čehoslovaške dr. Beneš, ki bo slovesno sprejet in bo bival na dvoru. Dne 12. aprila bo vrnil dr. Stojadinoviću obisk predsednik turške vlade Izmet Ineni.

Senat sprejel državni proračun. Senat je sprejel državni proračun. Glasovanja se je udeležilo 73 senatorjev, od katerih je glasovalo 48 za, 25 proti in med temi so bili JNS. V kritiki proračuna in posebno še razmer v Sloveniji sta se odlikovala senatorja dr. Kramer in Pucelj, katera je zavračal senator g. Smodej. Iz trte izvirne obdolžitve obeh JNS prvakov so vzbudile v očeh resnih politikov mnogo zabave in smeha.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Kaj vse bo prinesel obisk romunskega ministrskega predsednika Romuniji ter Mali zvezi? Že zadnjič smo poročali, da se je mudil tri dni v Pragi romunski ministrski predsednik Tatarescu. Ob priliki obiska si je ogledal vse čehoslovaške tovarne orožja. Kakor poročajo listi, je bi-

lo njegovo potovanje v zvezi z oboroževanjem romunske armade, ki bo uvedla nove motorizirane oddelke. Oprema za te oddelke bo nabavljena v Čehoslovaški. — Čehoslovaška je sklenila, da ustanovi podružnico Škodovih tovarn v Romuniji, ki bo oskrbovala s potrebnim vojnim materialom v primeru vojne vse tri države Male zveze. Škodove tovarne v Pilznu so sedaj preblizu nemške meje. — Čehoslovaški ministrski predsednik je povdarjal na slavnostnem obedu v čast ministrskega predsednika Tataresca, da veže sedaj države Male antante nekaj več kot samo politični sporazum. Mala antanta dela sedaj tudi za sodelovanje vseh podonavskih držav.

10 milijard drahem za izvedbo javnih del v Grčiji. Grška vlada je izdelala deset letni načrt za izvedbo javnih del, za katera bo izdala 10 milijard drahem.

Kako se bodo oskrbeli angleški ministri za bodoče? Angleška Baldwinova vlada je predložila parlamentu zakonski osmtek, ki ureja plače ministrov in drugih članov vlade. Ministrski predsednik bo dobival za bodoče letno 10.000 funtov (do zdaj 5000), vsi ostali ministri pa po 5000 funtov na leto. Dosedaj so bile plače angleških ministrov neenake. Ministri višjih položajev so prejemali ravno toliko kakor oni na manj odgovornih mestih, po 2000 funtov letno. Ministrski predsednik je vlekkel isto plačo kakor državni tajnik za kolonije. Plača zdravstvenega ministra je znašala 5000 funtov, ministra za kmetijstvo samo 2000. Tudi plače državnih podtajnikov, ki so bile dosedaj različne, bodo za prihodnje izenačene. Najbolj čudna točka pri preureditvi ministrskih plač je ta, da bo dobival voditelj opozicije let-

nih 2000 funtov kot priznanje za zasluge za delo v parlamentu.

Iz španske državljanske vojne. Večkrat smo že pisali, kako bi naj velesile po sklepu londonskega odbora za nevmešavanje v španske zadeve strogo nadzirale Španijo na morju in na suhem in zabranile, da bi bil onemogočen vsak dovoz prostovoljcev in vojnega materiala. V trenutku, ko bi naj korak kontrole pospešil zaključek španske državljanske vojne, je izjavila rdeča španska vlada v Valenciji po dogovoru z Moskvo, da ne more pristati na nobeno nadzorstvo in bo naročala tudi za naprej iz inozemstva vse, karkoli ji bo potrebno za obrambo. Valencijska vlada se smatra za edino pravomočno in odklanja vse one sklepe londonskega odbora, ki bi zamogli prikrjati neodvisnost Španije. Radi omenjenega stališča rdečih voditeljev je izjavil italijanski poslanik Grandi londonskemu odboru, da Italija sploh ne bo odpoklicala iz Španije niti enega svojih prostovoljcev, dokler ne bo končana državljanska vojna. Z izjavami Valencije in Italije je londonski odbor za nevmešavanje z vsemi svojimi sklepi o nadziranju Španije postavljen na glavo. — Položaj okrog Madrida je še vedno neizpremenjen. Ker ni prave odločitve ne na eno in ne na drugo stran, je prevzel poveljstvo nad nacionalnimi četami pred Madridom general Franco. Kakor hitro se je podal Franco na madridsko fronto, je ukinila angleška vlada svoje poslaništvo v Valenciji, kjer je sedež rdečih. Angleži so z odpoklicom svojega zastopnika svetu omanili, da gre z rdečo strahovlado h koncu in da bo v kratkem general Franco gospodar položaja na Španskem.

Ljudsko-frontne laži. Ljudska fronta v Španiji bi rada svoja zverstva, ki jih je izvršila nad katoličani in zlasti nad duhovniki, opravičila z lažmi. Po časopisih, ki služijo ideji ljudske fronte širom sveta, širijo laži, da je bilo po cerkvah in samostanih v Španiji skrivoma shranjeno orožje. Komunisti so ga našli, in kaj čuda potem, da so cerkve in samostane zažgali, duhovnike in redovnike pa pobili. To je seveda komunistična laž. Saj komunist ne zna drugega kot lagati, gotovo pa je vsaka njegova obdolžitev cerkve in duhovnikov velika laž. V Španiji ni bilo v nobeni cerkvi, v nobenem župnišču ali samostanu skrito orožje. Duhovnike in redovnike so pobijali iz besnega sovraštva zoper Boga in cerkev. Ko je tako ljudska fronta v Španiji izbruhala iz svojih lažljivih ust natolcevanja in hujskanja zoper tamošnje katoličane in redovnike, je razširila krog svojih laži tudi na francoske katoličane, pri čemer je kajpada našla tovariško pomoč pri ljudski fronti na Francoskem. Ti krogi so začeli širiti laži, da katoličani po cerkvah v Marseju — znanem francoskem mestu ob morju v južni Franciji — skrivajo orožje ter ga pošiljajo generalu Franku v Španijo. Ko so te ljudsko-frontne laži zavzele širji razmah, jih je marsejski škof Duborg takoj dementiral. To pa ni

zadostovalo. Nekega dne se ustavi policijski avto pred cerkvijo sv. Martina. Petorica policijskih uradnikov izstopi ter se javi vikarju cerkve z nalogom, da morajo preiskati cerkev radi orožja. Več ko eno uro so iskali po vseh kotih, preiskali natančno spovednice in oltarje, premetali vse predmete in našli — nič. Ljudsko-frontne laži proti cerkvi in duhovnikom pa se bodo širile naprej.

Komunizem in delavska sreča. Komunisti na vsa usta zabavljajo čez socialne razmere na svetu ter napovedujejo čudovito srečo, ki bo zadela delavce, ko bo enkrat na svetu vpeljan komunizem. Na Ruskem so komunisti vpeljali svoje gospodarstvo. Kakšno srečo pa je to gospodarstvo prineslo delavcu, dokazujejo naslednje številke, ki jih je objavil francoski socialistični list »Populaire«. Ta list je gotovo nepristranska priča, saj so socialisti po svojem programu prav tako marksisti, kot so komunisti. Poročevalec tega lista — neki ugledni voditelj francoskih socialistov — poroča med drugim, da obstoji v rudniku v Gorlovki 10 vrst delavskih plač, ki se gibljejo med 5 do 10 rublji dnevno. Ko je francoski socialistični voditelj omenil ravnatelju ruskega rudnika, da to ni človečansko in da bi morala vsaj v socialistični državi biti zasigurana enaka delitev vsakdanjega kruha za vse, je ravnatelj odgovoril: »Taka neenakost je potrebna, da delavstvo dobi večjo pobudo za delo in se prisili za večjo proizvodnjo.« Poročevalec imenovanega fran-